

## SEME JE OBRODILO

FRANCI MARKEŽ

*(Govor na proslavi 60-letnice Prešernove šole na Pristavi)*

»Med nas je usekalo in nas razteplo po sveti; siv dan je prišel, razšli smo se vprek in v šir...« , je v Dumi zapisal Oton Župančič.

Da, med nas je usekalo tisto usodno pomlad leta 1945, ko so zavezniki prepustili našo Slovenijo komunistični strahovladi.

Tisti, ki so sanjali domovino, jo ljubili, delali in se borili za njene vrednote, dobrobit, napredek in pravo svobodo, za kar so tudi izpostavljali svoja življenja, sledeč Prešerno-

vemu oz. Črtomirovemu nagovoru:

»Manj strašna noč je v črne zemlji krili,  
kot so pod svetlim soncem sužnji dnovi«,

in so ostali živi, so to ljubljeno domovino morali zapustiti. Niso bili pripravljani na ta odhod. Zapuščali so jo nepričakovano, iztrgani so bili iz nje, z njo v srcu in v mislih so odhajali v svet. A v tem tujem svetu se bolečina nad izgubljen domovino ni ublažila, kljubovala je razdaljam v prostoru in času.

Upanje na skorajšnji vrnitev se je s časom izkazalo za prazno in ta ljubezen in pripravljenost za delo se je usmerila v graditev domovine v novem svetu. Nikakor se niso mogli vdati, da je tolikokrat sanjana domovina za vedno izgubljena.

Razkropili smo se preko oceanov, naseljevali se v deželah, čeprav gostoljubnih, a vendarle tujih, drugačnih, kjer smo pa našli to, kar nam je tedaj podjarmljena domovina odrekala: življenje v svobodi.

Še preden smo se v teh novih okoliščinah dodobra znašli, že smo začeli graditi domovino na tujih tleh. Skoraj ni bilo izseljenca, od najbolj preprostega do najvišje izšolanega, da ne bi prispeval s svojim trudom in predanostjo k tej gradnji. Duhovniki, izobraženci, podjetniki, politiki, rokodelci, študentje, gospodinje, vsi so imeli neutešljivo željo, da bi živeli čim bolj podobno kot v daljni in idealizirani domovini.

Ni pa dvoma, da so najgloblje zasadili plug v to delo naše učiteljice in učitelji. Že po svojem poklicu so bili bolj nagnjeni k domovinskemu čustvovanju in čutili so potrebo, da se to čustvovanje prenese na mlajše rodove.

Takoj prve tedne po izkrcanju, ko smo zapustili emigrant hotel in se naseljevali v večjih skupinah, nekateri okrog Buenos Airesa, drugi v notranjosti dežele, so začele učiteljice zbirati otroke ob koncu tedna, da bi jim pripovedovale o domovini, jih učile v materinem jeziku in z njimi prepevale naše pesmi. Te šole so bile sprva po župniščih, kjer so že delali naši duhovniki in tam imeli slovenske maše, pri katerih so se srečavali znanzi in prijatelji.

Vedno več otrok je prihajalo in izposojeni prostori niso bili vedno na razpolago. Še preden je večina družin prišla do lastnih bivališč, so že začele rasti po okrajih skromne zgradbe, začetki tega, iz česar so potem nastali prostorni krajevni Domovi. Poleg svojih, so naši predniki upoštevali skupne potrebe, da čim prej pridejo do lastnih prostorov, kjer bodo lahko obnavljali domače običaje in navade, molili in peli po naše in v katerih bi se počutili kot doma, med svojimi ljudmi. Domačnost je namreč balzam in uteha za dušo. Prednost pri vsem tem prizadevanju so pa imeli prostori, kjer se bo lahko nemoteno vršil pouk naših otrok in kjer se bo zbirala mladina.

Med prvimi je tako nastala Slovenska Pristava, takrat smo še rekli »v Moronu«, namenjena za zbirališče in v oddih vse skupnosti. Imela je seveda tudi razrede, v katerih so se naši otroci utrjevali v verskih in narodnih vrednotah, se učili mate-

*(Nadaljuje na 2. strani)*

## Proračun bomo dobili

Na političnem parketu je v preteklem tednu najbolj odmevala novica, da je vladi nekako le uspelo uskladiti ukrepe za pripravo prihodnjega proračuna. Kriznega davka in rezov v upokojenske prejemke v letu 2014 ne bo, so se pa premierka Alenka Bratušek in ministri dogovorili za ukinitve seniorske olajšave pri dohodnini. S tem naj bi vlada pri proračunu pridobila 20 milijonov evrov, ostalo naj bi privarčevala z iskanjem rezerv po posameznih resorjih. Vir dohodkov naj bi bili tudi ukrepi proti sivi ekonomiji. Po besedah ministra za kmetijstvo in okolje Dejana Židana bi iz tega naslova v državno blagajno steklo minimalno 200 milijonov evrov neto prihodkov več. Drug pomemben vir prihodkov bo davek na vse nepremičnine. Združenji občin pričakujeta pogovore z vlado, če pogajanja ne bodo uspešna, napovedujeta ustavno presojo ukrepa. Prav tako pogajanja z vlado o tem nadaljujejo kmetje. Dozdajšnji vladni ukrepi in rešitve, ki jih predlagajo premierka in

ministri za soočanje s težkim javnofinančnim položajem države, po mnenju ekonomista Mateja Lahovnika ne prinašajo nič dobrega. Kot je dodal, si bomo ekipo, ki je trenutno na oblasti, zapomnili po dodatnem obremenjevanju gospodarstva. Opozarja tudi na nekatere sporne odločitve, med katerimi je sanacija Probanke in Factor banke.

Vladi se medtem obeta prva interpelacija. Janševa SDS jo napoveduje finančnemu ministru Urošu Čuferju. Kaj je v ozadju? Vlada je pri poslancu največje opozicijske stranke Andreju Širclju ugotovila nezdržljivost njegove funkcije v državnem zboru s položajem neizvršnega direktorja družbe za upravljanje terjatev bank, zato ga je razrešila. Širclj je to potezo označil za nezakonito, poslanska skupina SDS se je nato odločila, da bo vložila interpelacijo o delu finančnega ministra.

»Vlada ni uporabila normalnih pravnih poti,« je prepričan vodja poslanske skupine SDS Jože Tanko. V največji opozicijski stranki menijo, da so v ozadju postopki znotraj

prenosa bančnih terjatev, v katere se ne pusti nikogar, ki bi lahko karkoli opazil oziroma na karkoli opozarjal. Kdaj bodo v stranki vložili interpelacijo proti Čuferju, še ni znano, ko bo pripravljena, bodo povabili k sopolpisu ostale poslanske skupine. Če jih ne bo, bo stranka interpelacijo vložila sama, saj ima za to dovolj glasov.

Na strankarskem področju pa se izteka rok za evidentiranje kandidatov za vodenje Pozitivne Slovenije. Za zdaj sta evidentirana kandidata dva: premierka in trenutna vodja stranke Alenka Bratušek, ki je kandiduro podala prejšnji teden, ter ustanovitelj in nekdanji predsednik PS, ljubljanski župan Zoran Jankovič, ki ga je predlagala skupina njegovih podpornikov. Ali bo Jankovič tudi uradno kandidiral, za zdaj ostaja uganka. Soglasje h kandidaturi mora oddati do 2. oktobra. Predsednika PS bodo člani stranke volili na kongresu 19. oktobra. Poleg Bratuškove in Jankoviča naj bi bilo evidentiranih še nekaj kandidatov.

## Ministrica Tina Komel v Trstu

Ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu Tina Komel se je v petek, 20. septembra 2013 udeležila slavnostnega odprtja Slofesta, kjer je vse zbrane nagovorila. Poudarila je, »Slofest je s svojim bogatim kulturnim programom potrjuje dolgotrajno tradicijo Trsta kot mesta, ki se skozi vso svojo dolgo zgodovino ponaša kot mesto več jezikov in kultur«.

Izpostavila je pomembnost povezovanja ljudi različnih kultur in narodnosti ter hkrati učenje drug ob drugem in ne le povezovanja na meddržavni ravni.

Ministrica Komel je na festivalu zaželela vsem udeležencem veliko veselja ob novih izzivih na nadaljnji poti, predvsem pri ohranjanju in razvijanju slovenske kulture in poglobljanju medsebojnega prijateljstva.

Ob tej priložnosti sta ministrica Komel pred otvoritveno slovesnostjo festivala sprejela predsednica tržaške pokrajine Maria Teresa Bassa Poropat in tržaški župan Roberto Cosolini. Ministrica je izrazila zadovoljstvo ob tovrstnem obisku. Poudarila je, da se stvari spreminjajo, da so ljudje željni spremembe in da te spremembe so že vidne.

Izpostavila je željo vseh po povezovanju, po sprejemanju skupnih odločitev in imeti skupne cilje. Pomembno je delati v smeri, da se cilje dosega, ne glede na pripadnost in kulturnost, ampak da se združi italijansko in slovensko kulturo in ugotoviti, da skupaj lahko naredimo zelo veliko. In kot je že večkrat izpostavila, da biti del ene manjše skupine je prednost, ne slabost.

## Stična mladih

Stična je preteklo nedeljo 22. septembra gostila že 32. festival Stična mladih z geslom »Pojdite in naredite vse narode za moje učence«. Somaševanje je vodil predsednik Slovenske škofovske konference škof Andrej Glavan, pridigal pa je ljubljanski pomožni škof Anton Jamnik. Srečanje več kot 7000 mladih se je nato nadaljevalo z veseljem druženjem ob koncertu Stična benda in drugih glasbenih gostov.

Vse poti že nekaj dni prej vodijo v Stično, a mladi so uporabili tudi vsa zanimiva sredstva, da so prišli tja. Ne le prevozna, skavti iz Litije so v soboto peš poromali v Stično in prespali pod kozolcem in na travniku.

Program se je začel ob pol desetih dopoldne, in sicer s programi za dijake in študente ter mlade v poklicih, sledile so raznovrstne delavnice z zanimivimi gosti, nato ob 14.15 sveta maša. Sklepni koncert pa je pripravil Stična band. V času srečanja lahko udeleženci igrayo nogomet, molijo v opatovi kapeli, prejmejo zakrament sprave ali pa preprosto klepetajo s svojimi prijatelji in znanci.

Projekt Stična mladih želi mladim ponuditi izkušnjo skupnosti, ki nudi prepoznavanje enkratnosti posameznika in bližine Boga. Spodbuja izmenjavo izkušenj med skupinami ter prenos izkušnje v skupine in osebno življenje. Festival Stična mladih je namenjen mladim, ki so aktivni v župnijah in so polni veselja, pa tudi tistim, ki iščejo, ki jih težijo življenjske okoliščine ali jim mladost nalaga zahtevna bremena.

Letošnji festival je bil že 32. po vrsti in poteka pod geslom: »Pojdite in naredite vse narode za moje učence«, kar nas povezuje z mladimi, ki so bili poleti zbrani ob papežu Frančišku na svetovnem dnevu mladih v Riu de Janeiru.

Znatno del programa je bil sestavljen iz delavnic, ki so jih organizatorji razdelili v tri sklope: Govorim z Bogom, Misijonar po svetu in Misijonar v vsakdanjem življenju.

V Stični je bil prostor namenjen tudi študentom in mladim v poklicih. V programu za omenjeno skupino obiskovalcev je sodelovala pevka Judita.

Na obrobju osrednjega prireditvenega prostora so se na stojnicah predstavila duhovna gibanja, skupnosti in združenja, projekti, dogodki, društva in redovne skupnosti, ki za mlade pripravljajo različne programe.

## Virant po svoje

Predsednik Državlanske liste (DL) in notranji minister Gregor Virant je na novinarski konferenci opozoril, da je Slovenija na dveh mednarodnih lestvicah, ki merita konkurenčnost in ekonomsko svobodo, zelo poslabšala svoj položaj. »Za DL je to dokaz, da imamo v Sloveniji premalo liberalizma, ne preveč, kot nekateri včasih poudarjajo. Kvečjemu imamo preveč socializma.« Omenil je preveč državnega lastništva v podjetjih, saj država ni dobra upravljavka premoženja, zato se mora iz podjetij umakniti na premišljen in pregleden način. Poleg tega bi morali gospodarstvo čim manj obremenjevati z davki, zato so v DL zadovoljni, da je koalicija proračun sestavila brez kriznega davka.

Sicer pa predsednik koalicijske Državlanske liste meni, da je zelo pomembna tudi politična stabilnost. In seveda zatrdil, da »DL še naprej dejavnik politične stabilnosti«.

## VTISI IZ SLOVENIJE

## Mobiliziranci, žrtve vojne in revolucije

(Od našega dopisnika)

Ko je Nemčija napadla 6. aprila 1941 Jugoslavijo in si jo podredila, je okupacija pomenila med drugim tudi nasilno mobilizacijo več letnikov gorenjskih in štajerskih moških v nemško vojsko. Pravega števila še ni mogoče najti, kakor ga tudi nimajo na Poljskem ali Češkem. Ocenjujejo, da je več kot 40.000 slovenskih fantov in mož moralo v nemško vojsko; da jih je padlo več kot 10.000, več kot 15.000 pa je bilo ranjenih.

Absolventka zgodovine pripravlja svojo diplomsko nalogo prav o tej temi: koliko Gorenjcev je bilo prisilno mobiliziranih? Podatke nabira tudi v berlinskih arhivih, kjer imajo vojake popisane po njihovi rodni vasi. Nabiranje podatkov pa je sitno, saj ji v arhivih ne dovolijo dokumentov ne fotokopirati ne slikati; le ročno prepisovati. Medtem ko v londonskih arhivih, v katerih je nabirala imena ujetih nemških vojakov, niso postavljali nobenih zaprek.

Vsak izmed njih ima podobno, a drugačno zgodbo. Tisti, ki so jih na zahodni fronti še med vojno zajeli zahodni zavezniki, so v taboriščih imeli dve možnosti: da so stopili v partizanske prekomorske brigade sli pa so se odločili za izseljenstvo. Na vzhodni fronti jih je konec vojne našel

razkropljene po Evropi in so polagoma prikapljali v domače kraje.

V partizanskih prekomorskih brigadah so jih pošiljali v nenehne juriše v prvih vrstah, če jih že prej niso poslali v XIII. bataljon. Redkokateri (beri: skoraj nihče) ni preživel. Kdor se je vrnil, je doživel zaničevanje, ker je bil švabski vojak: ni dobival ne doklad, ne paketov Unrre; ni imel možnosti študiranja. Bili so v takem ali zelo podobnem položaju, kot tisti, ki so bili družinski člani protikomunističnih borcev.

Po družinski dolžnosti me je letos spet doletelo, da sem bil prisoten na enem izmed njihovih srečanj. Letos so se sredi gozdov pod Storžičem zbrali mobiliziranci z Gorenjske. Ni jih bilo veliko, kakih 30. Med seboj se vsi niti ne poznajo, ker so njihovi marši bili na različnih frontah in so poedinci iz svojih enot. Enim se poznajo leta, ko se premikajo z večjo ali manjšo težavo, opirajoč se na spremljevalca ali na palico. Drugi so kuruožca: hodijo na plese in dobro skrivajo svoja leta. Eden je celo z osmimi križi prišel na vrh Triglava in s tem postal 'pravi Slovenec'. Triglav pa je zavzel prvič in verjetno zadnjič, je rekel.

In o čem se pogovarjajo? O kameradih, ki se niso mogli udeležiti srečanja. O tistih, ki so padli. O svojih doživetjih med vojno in po njej. Zgodba Nečeta je še posebej grozljiva: ko se je bližal domači vasi, sta ga prestregla dva in mu sporočila, da ne bo videl doma, ker imata ukaz ga umoriti. On pa, ne bodi len, se je spravil na enega in ga onemogočil ter ušel. Tri dni se je skrival v gošči, pa sklenil za nekaj časa izginiti. Odšel je na Štajersko, kjer je od sodelavca na montažah spoznal, kaj vse pokriva odlagališče odpadkov tovarne aluminija. Po dobrih petnajstih letih, ko je dogodek prešel v pozabo, je mogoč spet zaživeti v domači vasi.

GB



## SEME JE OBRODILO

(Prihaja s 1.strani)

rin jezik, molili in peli po slovensko, spoznavali daljno domovino, njeno zgodovino in običaje in vse, kar bi pri njih vzbujalo zanimanje in ljubezen do nje.

V tistih prvih časih ni bilo težko najti učnih moči, ki bi bile pripravljene posvečati svoj prosti čas slovenskim otrokom in jih seznanjati z deželo, katere se še komaj kaj ali pa nič več niso spominjali, in ki so z veseljem prevzele to nalogo po posameznih Domovih in v krajih, kjer so bolj strnjeno živele slovenske družine.

Ko je ob koncu 80 let Slovenija začela priznavati naš obstoj, to je obstoj in delo politične emigracije v tujini, posebno še v Argentini, se je v domovini začelo govoriti o »argentinskem čudežu«. Tako zelo so bili prvi obiskovalci presenečeni nad tem, kar so tu našli, saj smo bili nepoznani in zatajevani skozi desetletja, in je bilo pod strogo kaznijo prepovedano o nas govoriti.

Našli so organizirano skupnost, s svojimi lastnimi prostori, s cvetočim delovanjem na vseh poljih, dušnopastirskem, socialnem in kulturnem, s filozofskimi, literarnimi, likovnimi, glasbenimi, gledališkimi odseki in na stotine tu izdanih knjig in brošur. Sobotne šole, srednješolski tečaj, društva vseh vrst, posebno mladinska, kjer se je navdušenje in zvestoba pretakala iz roda v rod. Občudovali so krajevne Domove, polne življenja, drugi dom za Slovence iz okolice.

A to ni bil čudež, ampak sad vztrajnega in požrtvovalnega dela in

napora, usmerjenega v rast in utrditev te presejane domovine.

Kar je pa res že skoraj čudež, so pa te naše sobotne šole. Čeprav je v njih vloženi na tisoče ur prostovoljnega, vztrajnega in napornega dela, ki so ga opravljale in ga še opravlja na desetine in desetine učnih moči vseh generacij, z vedno prenovljeno energijo in zagonom še po šestih desetletjih in povrhu v stalno se spreminjajočih okoliščinah in vplivih, pa presega vse pričakovano in napovedano in se res bliža že pravemu čudežu. Protagonisti tega čudeža ste pa ve, učiteljice in pa starši, ki se ne odpoveste svojim slovenskim koreninam.

Začetnica te šole na Pristavi je bila izrazit lik slovenske učiteljice, ki je v tujini živela in delala za slovenstvo in za svojo drago, edino a izgubljeno domovino, čezmerno ljubljeno, nikdar pozabljeno, katero pa pravzaprav nikoli ni čisto zapustila, saj je v duhu živela bolj v njej kot pa v tej novi deželi.

Ta učiteljica po duši - saj nič drugega ne bi mogla biti - ki je pred 60 leti začela to šolo na Pristavi in skozi 45 let v njej učila, skoraj do svoje smrti, je bila vaša gospodična Mija.

Trdna in ponosna Gorenjka, nepopustljiva v svojih prepričanjih, si je izbrala za pokrovitelja šole najznamenitejšega Gorenjca, našega pesnika Franceta Prešerna.

Ta šola ji je pomenila vse. Noben napor ji ni bil prevelik, tudi če se je delo zavleklo do poznih ur, nobena pot predolga, nikdar do konca izčrpa-

na tema. Vedno je premišljevala, kaj naj bi bilo za šolo dobro, in iskala pripomočke za čim bolj zanimivo in uspešno učenje.

Vsakega učenca je posebej poznala, se zanj zanimala in ga upoštevala. Mislim, da ji noben god ni ušel. Posebno je bila pozorna in hvaležna do svojih sodelavk in čeprav je kdaj prišlo kaj navzkriž, jih je zelo cenila in vrednotila njihovo delo in pripravljenost. Bile so ji poročstvo, da se bo delo, ki ga je začela, nadaljevalo.

Ni bila mil značaj, to veste in vem. A o svojih učencih in sodelavkah je govorila z nežnostjo matere, nanje je prelivala materinstvo, katero ji je življenje odreklo. Vidim, da ji vi to ljubezen še po toliko letih vračate.

Ljubezen do šole jo je tudi navezala na Pristavo. Bila je njen drugi dom, skoraj bi lahko rekel, prvi. Tukajšnje življenje je bil glavni del njenega življenja.

Vedno si je pridrževala prve razrede. V te otroške duše, kot v rahlo zemljo, je sadila, ne toliko učenost kot pa pristno, neskaljeno ljubezen do domovine, ki je kar prekipevala v njej. Ta ljubezen se je v naslednjih rodovih pretakala na domovino staršev in potem na domovino dedov.

To seme je obrodilo trajne sadove, saj se še po 60 letih, poleg znanja, vceplja v srca otrok, sedaj že vnukov prvih učencev, ljubezen do daljne dežele, katero začenjajo spoznavati po pripovedovanju in po slikah, a jo sprejemajo kot svojo duhovno domovino.

Draga gospodična Mija, draga sestra, v tvojih učencih in v učencih tvojih učencev danes lahko vidiš, da si pred 60 leti nakazala pravo pot in da tvoj trud ni bil zaman.

Hvala ti!

## IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONE MIZERIT

Preteklo nedeljo se je tudi uradno začela kampanja za dopolnilne parlamentarne volitve, ki bodo v nedeljo 27. oktobra. Seveda se neformalna kampanja izvaja že dolgo časa, dejansko ni prenehala niti takoj po primarnih volitvah. Tako vlada, kot opozicija se sedaj trudita, da bi jima bili bogovi naklonjeni. A usoda ne bo enaka enim in drugim.

**Različne poti.** Čeprav politično življenje v Argentini običajno poteka po že ustaljenih tirnicah, se vendar od časa do časa pripe-ti kaj neobičajnega. To je bil gotovo pojav župana iz mesta Tigre (Sergio Massa), ki je postavil na glavo vse predhodne račune. Pojavil se je s svojo politično formacijo (Frente Renovador) v zadnjem trenutku in se v enem mesecu utrdil kot veliki zmagovalec. Res je, da doslej tekmuje v okviru province Buenos Aires. A ravno s svojim nastopom je zmešal vse štrene, ki jih je pletla vlada. V zavesti poraza v glavnih volilnih okrožjih v notranjosti države je vlada vse upe stavila na to ključno provinco, ki sama vsebuje kar tretjino volilnega telesa. Analitiki računajo, da na levem krilu ne bo večjih sprememb. Vprašanje je na področju peronizma. Massova pričljiva zmaga je tudi povzročila nove dotoke iz sorodnih skupin. De Narváez, ki je dotlej predstavljal najbolj jasno varianto upornega peronizma, je zašel v ozadje. Napovedujejo mu padec v primerjavi z avgustom, in celotna razlika se preliva v mošnjo župana iz Tigre. Tja pa se obračajo tudi glasovi, ki so v primarnih volitvah padli na vladno stran. Okoli teh teče sedaj huda bitka. Vlada dela vse, da bi pokazala koliko je zanimajo vsakdanje skrbi državljanov. Kar je doslej z vso silo zanimala, sedaj priznava in hoče pokazati, da je na raznih področjih aktivna. To je vidno kar zadeva problema pomanjkanja varnosti, pri plačah, v transportu, javnem obveščanju, itd. A vse izzveni preveč okorno in mesec dni je prekratka doba, da bi se celo pozitivni ukrepi poznali v vsakdanjem življenju.

**Boj strašno besneč.** Gre za važne stvari. Vladi gre za preživetje. Huda poraz, ki ga ankete napovedujejo, ne bi pomenil samo konca kirchneristične nadvlade na predsedniških volitvah leta 2015, temveč tudi dvoletno trnjevo pot do njih. Zato je opazno, kako se nova sredstva zlivajo v propagandni aparat. Predsednica je po štirih letih privolila na časnikarski razgovor, seveda le posamezno s poslušnimi

časnikarji. Ti razgovori se predvajajo po televiziji ob nedeljah zvečer, med obema najvažnejšima nogometnima tekmama. A razne spremembe v vladni strategiji naletavajo na notranja nasprotja v sami vladi. Čeprav ga potrebujejo, vladni možje skušajo omejiti nastop in prisotnost buenosaireskega guvernerja. Bojijo se, da bi kljub porazu ostal kot edini ugledni politik vladne strani in bi mu predsedniška kandidatura leta 2015 naravno padla v naročje. To dejansko Scioli želi in v to smer vlaga vse svoje napore. A ker je že jasno, da bo Massa njegov najhujši tekmeč, se je proti temu kandidatu usmerila vsa vladna jeza. To se izraža tudi že v konkretnih primerih. Pikete provladne skupine mu je skušala preprečiti pot do zborovanja v okraju Lomas de Zamora. Še hujše je bilo med propagandno karavano v občini La Matanza (skoraj dva milijona prebivalcev), ki je gotovo srce kirchnerizma. Tam je skupina vladnih privrženec napadla karavano, in je na odprt avtomobil, na katerem se je nahajal Massa, metala kamne in jajca. Volilno zborovanje je bilo nato prekinjeno, pa ga je potem čez nekaj dni nadaljeval. Huda je bila seveda nato polemika, kdo da je kriv. A dogodek jasno kaže, da se položaj zaostrejuje in prenapeti privrženci prehajajo v skrajnosti. Na obeh straneh pozivajo, vsaj javno, k mirnemu sožitju.

**Po klancu navzdol.** Ta notranja napetost seveda kaj malo pomaga pri reševanju konkretnih in žgočih problemov. Težave rastejo predvsem na zunanji črti. Kljub navidez prijaznemu sestanku med brazilsko predsednico Dilma Ruseff in gospod Cristino, se razmerje s sosednjo državo zapleta. Te dni je brazilski zunanji minister Luiz Figueiredo enostavno izjavil, da če bo razmerje šlo tako naprej, bo Brazilija začela iskati drugega partnerja. Zapreke na uvoz, ki jih postavlja državni tajnik za notranjo trgovino Moreno, grobo prizadevajo brazilske industrialce. Računajo, da je v letošnjem letu Brazilija zaradi teh zaprek prizadeta v višini 3.500 milijonov dolarjev. Tukajšnji sodnik je medtem sprejel sodni postopek proti Morenu, ker je najprej nekemu raziskovalnemu inštitutu prepovedal objavo ekonomskih podatkov, ki niso soglašali z uradnimi, nato mu pa še naložil visoko denarno kazen. Kaže, da se tudi na sodstvu nekaj premika. Vzgojni minister pa, da je opravičil težave na šolskem področju, je zatrdil, da naše vzgojne težave izhajajo iz leta 1810.

## PREŠERNOVA ŠOLA

## Praznovali smo biserno obletnico!

V soboto, 24. avgusta, smo se zbrali učenci, bivši učenci, starši, učiteljice, bivše učiteljice in prijatelji naše



predrage Prešernove šole na Pristavi, saj smo praznovali 60. obletnico njenega obstoja!

Že ko smo vstopili, smo poleg programa dobili tudi triptih, delo ge. Helene Žužek Arenhard, ki dopolnjuje brošuro, ki je izšla ob 50. obletnici šole. Na lepo okrašenem dvorišču smo si ob sladkem zvoku saksofona, ki sta ga igrali Fiona Beltram in Luči Ayerbe Rant, lahko ogledali razstavo fotografij vseh teh let rodovitnega delovanja slovenske šole na Pristavi.

V popolnoma zasedeni gornji dvorani je sledila akademija. Najprej je vse navzoče pozdravila sedanja voditeljica šole ga. Nadica Kopač Grohar. Sledil je pozdrav predsednika društva Slovenska pristava g. Andreja Goloba. Za njim so pozdravile ga. Alenka Prijatelj, šolska referentka Zedinjene Slovenije, ter ga. Neda Vesel Dolenc, ravnateljica Srednješolskega tečaja ravnatelja Marka Bajuka.

Nato je bil na vrsti slavnostni govor, ki nam ga je podal



g. Franci Markež, brat gdč. Mije Markež, ustanoviteljice in dolgoletne voditeljice naše šole. Govor objavljamo na uvodnem mestu.

Sledil je nastop učencev šole pod vodstvom Nevenke in Marjanke Grohar ter Marjanke Ayerbe Rant. Otroci so nam opisali sobotno šolo v besedah gdč. Mije Markež in za tem korajžno zapeli himno Prešernove šole, kate-re besedilo je napisal pokojni g. Miha Gaser, uglašila pa jo je ga. Anka Savelli Gaser, ki je tokrat otroke spremljala na klavirju. Seveda so se otroci naučili nekaj pesmi, ki jih je napisal največji slovenski pesnik France Prešeren, po katerem nosi ime naša šola, kar so nam pokazali, ko so pristrčno recitali Vrbo.

Prav to pesem je zbrala skupina bivših učenek »Aluminé« (Viki Selan, Karolina Kenda, Marjanka in Nevenka Grohar, Marjana in Tatjana Rožanec), da so nam s svojim lepim petjem podale boleče besede pesnika. Na inštrumente so jih spremljali Luka Kenda ter Matjaž in Tatjana Rožanec.



Sledil je ganljiv film s posnetki in slikami delovanja šole skozi vsa ta leta, kar je bilo na skrbi Tomaža Žužka in Marjane Petkovšek Kocmur. Lepo je bilo obuditi spomine na tiste čase, ko smo bili mi za šolskimi klopmi!

Kar nekaj Pristavčanov živi predaleč, da bi se udeležili tega praznovanja, a mnogo se jih je spomnilo na šolo, med njimi pisatelj Zorko Simčič, ki nam je napisal prav spodbudne misli! Nekateri pa, ki sedaj živijo v Bariločah, so nam poslali pristrčno voščilo, ki ga je napovedovala, ga. Maruča Zurc, prebrala vsem navzočim.

Sledila je podelitev priznanj. Najprej je dobil priznanje g. Franci Markež v imenu pokojne sestre, drage gospodične Mije. Nato so dobile priznanje bivše dolgoletne učiteljice in voditeljice šole, ki so nesebično darovale svoj čas, trud in ljubezen za ohranjanje slovenske besede v sobotni slovenski šoli: ga. Nadica Kopač Grohar, ki za gospodično Mijo najdlje uči v naši šoli, ga. Angela Rajer, ga. Vera Zurc, ga. Vida Pograjc, ga. Monika Češarek Kenda, ga. Veronika Vivod Bertonec, ga. Marjana Hribar Vivod, ga. Mojca Prešern Jelenc, ga. Magda Gaser Češarek, ga. Anka Savelli Gaser, gdč. Helena Zarnik in ga. Veroni-

ka Zurc Boh. Obdarjen je bil tudi sedanji učiteljski zbor: gdč. Marjana Rožanec, ga. Andrejka Papež Córdoba, gdč. Viki Selan, ga. Lili Tušek Kopač, gdč. Nevenka Grohar, gdč. Karolina Kenda, ga. Lučka Rant Papež, gdč. Majda Maček, gdč. Cecilija Skubic, gdč. Marjanka Ayerbe Rant, ga. Polona Pintar Lazar, g. Franci Cukjati in ga. Nadica Kopač Grohar. Da šola lažje deluje, imajo važno vlogo tudi starši. Zato je dobila priznanje sedanja predsednica odbora staršev ga. Gabi Bajda Križ.

Za praznovanje tako važne obletnice je bil naprošen režiser Dominik Oblak, bivši učenec naše šole. Izbral je igro Čudežna srajca avtorja Leopolda Suhodolčana in jo izvedel z bivšimi in sedanjimi učenci šole. V spretnih rokah režiserja so zelo doživeto odigrali svoje vloge: Martin in Mikaela Križ, Saši Ayerbe Rant, Dani Kocmur, Bine Magister, Pavel Grohar, Kristjan Vivod, Andrej Conde, Tanja in Dominik Oblak, Myrna in Ivan Vodnik, Saši Jelenc Vodnik, Viki Selan, Franci Schiffrer, Marjana Rožanec in Aleks Zarnik. Doživeli smo pravi dramski užitek! Lep dokaz sadov šolanja v Prešernovi šoli!

Lepo scenografijo te igre je izdelal Andrej Golob, za glasbeno spremljavo je skrbela Anka Gaser, za luči Aleks



Šuc, za zvok AUDIO Pristava, za obleke Saši Vodnik, Marjana Gaser in Beti Mavrič, za zmajeve glave Monika Urbanija, za petje Marjanka in Nevenka Grohar, za maskiranje Majda Maček in Tatjana Golob, šepetalki pa sta bili Lučka Jereb Oblak in Helena Dolinšek.

Nato smo bili vabljeni, da si ogledamo razstavo slik in se naklepeta ter obujamo spomine na šolska leta. Na dvorišču ter v spodnji dvorani je bila pripravljena okusna zakuska (Hvala Danči Grohar ter starši sedanjih učencev!), seveda pa ni manjkala praznovanju primerna torta ter pecivo (Hvala Adriana in Stana Ahčin!).

Najlepša zahvala Aleksu Kogovšku za razstavni prostor, Metki Magister Oblak za okrasitev spodnjih prostorov, Moniki in Karolini Kenda ter Nevenki Čop za razstavo slik, Pavli Petek Zupanc za šopke, za organizacijo večera

## Zdomski otroci gospodični Miji

Sloveniji žal je res lahko,  
da z Jesenic je mlado dékle šlo,  
ki po svetu delilo je zlato,  
zlato, ki skrito je le v srcu b'lo.

Na zunaj skorja trda in robata -  
znotraj duša mehka in topló čuteča,  
ki je v človeku videla le brata,  
in če Slovenec - bila je ljubezen večja!

Poslanstvo materinstva je razlila  
med nas, slovenske zdomske je otroke,  
ljubezen do slovenstva nam vlila,  
dobrot so polne bile njene roke.

Ne bo zašel v zaton spomin na Mijo,  
gospodično našo, neponovljivo,  
ne bo zaman nje delo neutrudljivo,  
njen zgled Slovenke je zadel nas v živo!

Nadica Kopač Grohar  
24. 9. 2011

## SAN MARTIN

## Še o delu Zveze

V poročilu o delovanju Zveze slovenskih mater in žena v San Martinu (glej št. 34, stran 4), je izpadlo poročilo o junijskem sestanku. Zato v kratkih vrsticah dopolnjemo tedanji opis:

Junija smo se spomnili vseh naših žrtev vojne in revolucije. Zmolili smo Oče naš za njihov pokoj. Polona Maček je predstavila članek o nastanku in kratko zgodovino spominskih plošč. Ga. Saša Golob pa je prebrala pretresljivo pismo, ki ga je pred smrtjo napisala ga. Ivanka Novak svojemu še nerojenemu detetu.

S pesmijo Oče, mati ... smo zaključili pietetni sestanek.

p.m.

## Razstavlja Karin Godnič

Pretekli četrtek, 12. septembra je Karin Godnič otvorila razstavo novih slik, ne velikih akvarel, in pa v velikem formatu slike, ki bi lahko označili kot nek-kega neo-impresionističnega stila, k čemur je sama tudi privolila v pogovoru. Njene stvaritve so lepe in posebne estetike, v glavnem gozdovi in vrtovi, posajeni z rožami. Ciklus je naslovljena: »También ahí había un mundo« (Tudi tam je bil en svet), in bo na voljo za ogled do petega oktobra, na ulici Arroyo 858, galerija Aldo de Sousa.

Pester dogodek je obiskala številna publika. Uvodne besede je spregovorila kustosinja, nato pa je zbrane nagovorila tudi sama umetnica. Vsi obiskovalci so bili nato bogato in dobro postreženi.

Tako kot njena prejšnja dela, je ta zbirka vredna ogleda, tako akvareli, vsi v roza tonu in natančno dokončani, kot seveda akrili, glavna točka te razstave.

Rok Fink



pa Maruči Zurc, Cvetki Tomažević in Gabi Križ!

Preživeli smo krassen večer, za katerega se moramo zahvaliti tudi vsem neimenovanim, ki so na katerikoli način priskočili na pomoč za pripravo tega dogodka na bolj ali manj viden, a vseeno zelo vreden način. Vsem gre iskrena zahvala!

Naslednje jutro smo se zopet dobili na Pristavi, tokrat, da smo se skupaj zahvalili Vsemogočnemu za vsa leta bogatega delovanja Prešernove šole na Pristavi ter se mu priporočili tudi za vnaprej. Zbrali smo se na dvorišču, kjer si je Andrej Golob zamislil in odlično izdelal nov prostor za kip pesnika Franceta Prešerna in spominske plošče, ki ju je blagoslovil naš župnik g. Franci Cukjati. Nato smo se pomaknili v kapelo, kjer smo se udeležili slovesne zahvalne sv. maše.

Prešernova šola, še na mnoga leta!

Tatjana Rožanec

## IVAN BUKOVEC PRED OBLETNO RAZSTAVO

## Življenje polno umetnosti

Petdeset let samostojnega likovnega ustvarjanja je res nekaj izrednega. Posebna čast, izredna zasluga, a tudi poseben blagoslov, tako za umetnika, kot za skupnost, ki ji pripada. Ta misel mi je rojila po glavi, ko sem bral napoved retrospektivne razstave našega dragega Ivana Bukovca. Odprtje bo v Slovenskem domu v

San Martinu, v soboto 5. oktobra. Točno isti datum in točno isti dan, kot pred petdesetimi leti, ko je tudi v sanmartinskem domu odprlo prvo samostojno razstavo.

»Stvaritev je kot neka potreba. Nečemu se odrečeš, nekaj te vleče in čutiš, da odkrivaš talent, ki ti ga je Bog dal. In nastane vprašanje 'Kako daleč sem zmožen priti?«, razmišlja naš umetnik ob uredniški mizi, kamor sva sedla za razgovor.

Skupaj obnoviva pot njegovega umetniškega zagona, od prvih papirjev, ki mu jih je pri sedmih letih nudila mamina prijateljica, da je risal in pustil, da je njun pogovor potekal v miru. Prva usmerjanja sosedove hčerke, ki je risala na krožnike. Pa profesor v obrtni šoli ...

In prišlo je begunstvo, avstrijska tabo-

rišča, in pot v Argentino. Treba je bilo začeti znova. In tu je skupnost igrala bistveno vlogo.

»Če Slovenci v Argentini ne bi bili organizirana skupnost, kot smo, ne bi bilo Slovenske kulturne akcije, ne njene Umetniške šole ... Lahko rečem, da sem sad kulturne akcije ...« In iskreno mu privre in ust in srca hvaležnost in spomin osebe, na »dobre ljudi«, ki so dajali mlajšim iz svoje umetnosti in svojega slovenstva. Spomin na umetnostnega zgodovinarja Marijana Marolta, ki je vodil šolo in mu bil v umetnosti »oče in vodnik«.

Kot je prejel, je Ivan tudi vračal. Že leta 1960 je postal ustvarjalni član likovnega odseka SKA in od leta 1982 pa do 1997 je vodil njen Likovni odsek. Že desetletja koordinira božične in velikonočne ilustracije našega lista. S svojimi deli je prisoten v našem družbenem življenju. Močan je njegov prispevek zlasti pri opremi cerkva. V slovenski cerkvi Marije Pomagaj, v Buenos Airesu, izstopa njegov Križani naravne velikosti (les) in križev pot, reliefi v lesu. Župnijsko cerkev Marije Kraljice v Slovenski vasi v Lanusu tudi krasijo reliefi v lesu križevega pota. Sploh so njegovi Križani prisotni v številnih cerkvah po vsej Argentini, pa tudi v Zambiji.

Gotovo pa je slikarstvo temelj njegovega ustvarjanja. O tem priča 19 samostojnih razstav in nešteto skupinskih. Ni se omejil le na področje skupnosti, temveč je močno prodril v argentinski umetniški svet. Dvakrat pa je razstavljal tudi v Sloveniji. Prvič leta 1995, in skupno z Andrejo Omahna leta 2007.

»Srečanje z domovino je čustveno izredno močno. Svobodno se vrneš v svobodno Slovenijo. Koliko rojakov tega ni doživelo. Je pa obisk domovine, kot da bi prišel v obljubljeno deželo. Kot slikarju pa je bilo zame to srečanje tudi izredno pomembno kot priznanje, ki sem ga s tem dobil. Priznanje glavnih kritikov, kot ga nisem pričakoval. Saj je tudi nasprotna stran sprejela mojo umetnost.«

Ivanova umetniška pot ni bila ravna. Vedno ga je burilo iskanje. »Po končani umetniški šoli sem začel nekaj predrznega, a sem iskanje prekinil zaradi kritik. Tudi še pozneje sem doživljal nerazumevanje. To se izraža v moji brezpredmetnosti, ko se srečata nebo in zemlja. V to srečanje pa je vnesen motiv. V tem je bistvo tudi mojega pričevalnega ustvarjanja v sklopu ciklusa »Resnica prihaja na dan«. V njem imam v mislih našo narodno tragedijo. Ko

sem prišel v Slovenijo, sem bil na krajih, kjer so se ti dogodki vršili. A to je bilo v meni že od prej.«

Ivan se rad vrača na temo Umetniške šole SKA. Na vprašanje, če bi se dalo ponoviti to danje petletno izkušnjo, odkima.

»Umetniško šolo so izvedli mojstri, ki pa so bili že starejši ljudje. Vojska jih je vrgla iz njihovega življenja. Dali so nam to možnost, da smo rasli v umetnosti. A mi smo se rodili v Sloveniji. V nas je bil slovenski duh in namen ostati Slovenec. V šoli se je ohranjalo slovenstvo. Tisti pa, ki so se rodili v Argentini, se nahajajo v drugačnem položaju. V njihovih delih je možno najti sledi slovenstva. Naši profesorji pa so učili iz slovenstva. Mi, ki smo njihovi nasledniki, tega že ne moremo.«

In tvoja umetniška prihodnost?

»Ne vem, kaj bo naprej. Življenje hitro poteka. A gotovo si ne bom dal miru. Gotovo bo priložnost za novo ustvarjanje.«

Ivan se poslovi s ponovnimi besedami zahvale Tu vključiti Slovenski dom v San Martinu, kjer je začel samostojno nastopanje in kjer ga sedaj retrospektivno dopolnjuje. Z zadoščenjem, saj je njegovo življenje polno umetnosti.

t. m.



Ivan Bukovec slika v Sloveniji

## RAST XLII

## Obiskali smo svoje korenine (2)

V ponedeljek 1. julija smo začeli tečaj Mladinske poletne šole slovenskega jezika. Po zgodnjem vstajanju, zajtrku in skupni molitvi smo se vsi udeleženci tečaja srečali v recepciji Dijaškega doma od koder smo se v spremstvu asistentov napotili v šolo. Stopili smo v veliko dvorano Srednje vzgojiteljske šole in gimnazije Ljubljana kjer je potekel tečaj. Pričakali so nas glavni organizatorji gospa Mihaela Černelič Knez in Damjana Kern. Sledila je otvoritev tečaja z nagovori organizatorjev in visokih državnih in univerzitetnih gostov. Glede na že prej opravljene teste so nas porazdelili v šest skupin. Po prvem dnevu šole smo imeli po kosilu še voden ogled Ljubljane. Zvečer smo imeli spoznavni večer med vsemi udeleženci tečaja. Bilo nas je 122 iz sedemnajstih držav. Večer je končal ob razgovoru, pospravi dneva z voditeljem in skupno molitvijo.

Skozi štirinajst dni je bilo zgodnjo vsta-

janje nato zajtrk, skupna molitev, dnevna navodila in šola. Vsak večer smo zaključili s pospravo dneva z voditelji in zahvalo Bogu za preživet dan. Mnogo snovi smo pridobili na tečaju in tako izboljšali naše znanje slovenščine. Po kosilu smo se pa vedno odpravili na kak izlet ali obisk. Tako smo po drugem dnevu pouka spoznali čudovito Postojnsko jamo. V sredo 3. julija nas je sprejel nadškof dr. Anton Stres nato smo obiskali tudi založbo Družina kjer nas je prisrčno sprejel naš rojak in direktor založbe g. Tone Rode. Po večerji v Dijaškem domu Bežigrad smo imeli predavanje o slovenskih narečjih na Filozofski fakulteti in še ogled razstave slik slovenskih herojev olimpijskih iger v parku Tivoli.

Po četrtem dnevu tečaja smo se tako po kosilu odpravili z vso šolo na Bled. Na avtobusu smo veselo prepevali in se razgovarjali. Spremljali so nas organizatorji in profesorji tečaja slovenščine. Avtobus je

parkiral pred plažo, kjer smo se uro in pol nekateri sončili in drugi kopali. Nekateri so preplavali jezero in prišli do otoka, drugi smo veslali.

V petek 5. julija je po šoli in kosilu sledil obisk raznih kulturnih ljubljanskih zanimivosti. Vsak udeleženec je lahko zbral med Cankarjevimi domom, slovensko kulturno in kongresno središče v Ljubljani ali Plečnikovo hišo v Trnovem. Po krajšem odmoru se je RAST napotila na sedež Ljubljanske univerze kjer sta nam organizatorji tečaja gospo Mihaela in Damjana odstopili prostora, da smo se lahko preoblekli za večerni nastop na Kongresnem trgu kjer smo nastopili na praznovanju »Dobrodošli doma«. Pred nami je nastopala skupina »Zlatorock«, katera je zapela nekaj slovenskih in argentinskih skladb. Na večerno predstavo je prišlo veliko ljudi, malo smo bili razočarani ker nismo mogli predstaviti argentinski del kulturnega programa. Prekinili so nam predstavo in se opravičevali, da je bilo zaradi policijske godbe in radia televizije. A dvignili smo razpoloženje in šli vsi skupaj na večerjo v Ljubljano in kasneje imeli še nekaj časa za prosto zabavo. Ob napovedani uri smo se zbrali vsi skupaj pred Prešernovim spomenikom in odšli peš do Dijaškega doma.

V soboto 6. julija smo obiskali prelepo Dolenjsko. Organizatorja dneva sta bila priznana režiserka ga. Marjana Hočevar iz Ivančne Gorice in njen mož Vojko. Doležni smo bili njihovega toplega sprejema in tudi pevske skupine »Studenček« v narodnih nošah. Zelo lepo so nam zapeli v pozdrav. Nadaljevali smo pot do Jurčičeve domačije v Muljavi. Pokazali so nam zanimiv film o pisateljevem življenju. Ogledali smo se okolico in uživali v čudoviti naravi. Med potjo sta nam gostitelj pripravila tri vrste različnih in okusnih potic: makovo, orehovo in skutino. Po tako dobrih in okusnih poticah smo obiskali jamo »Poltarico«, sosedo Krške jame. V njej smo videli tudi človeško ribico. Za kosilo sta nas gostitelja

povabila na kmečki turizem Okorn na Pristavi nad Stično. Potem smo še spoznali Stiški samostan in romarsko cerkev v Zaplazu kjer je nas prisrčno sprejel naš rojak iz Miramara župnik g. Marko Japelj. Po toliko lepem in zanimivem smo se z avtobusom peljali do Kulturnega doma Ivančne Gorice. V skrbno pripravljene dvorane in lepo obiskani publiko smo zvečer predstavili naš kulturni nastop. Po programu je nas presenetil pevec g. Marjan Zgonc, ki je stopil na oder in nas počastil z dvema pesmima v pozdrav. Večer smo nadaljevali v veseli družbi in dobrih pičah. Težko in vsi hvaležni smo se poslovili od tako prijaznih in gostoljubnih ljudi.

V nedeljo 7. julija smo bili gostje na XX. Tabor za Slovence po svetu v Zavod sv. Stanislava v Šentvid. Sodelovali smo pri sv. maši, katero je daroval škof dr. Anton Jamnik. Somaševal je g. Franci Cukjati. Štiri naši fantje so lepo ministrirali. Brali smo tudi prošnje in polepšali mašo z našim petjem. Po sv. daritvi smo se vsi navzoči pomaknili v veliko dvorano kjer so se vrstili najprej pozdravi organizatorjev in gostov. Sledil je odlični koncert violinistke in bivše učenke Slomškove šole Veronike Snaj. Nato je bila okrogla miza o osebnih izkustvih, čutu pripadnosti Sloveniji in o argumentih mladih Slovincih, ki živijo, ustvarjajo in delajo, razpeti med Slovenijo in tujino. Tako so predavali ddr. Klemen Jaklič, mag. Klemen Žumer, mag. Uroš Zorn, podjetnik Ciril Valant in Federico Potočnik, namestnik generalnega sekretarja pomladka Evropske ljudske stranke.

Po zanimivi okrogli mizi smo vsem navzočim predstavili naš celotni nastop. Bili smo deležni navdušenega ploskanja. Po nastopu je nas pozdravil predsednik SVS, dr. Branko Zorn in nam podaril celo košaro okusnih češenj. G. Boštjan Kocmur je nato poklical na oder letošnjo prejemnico nagrade »Nadja Maganja Jevnikar« v Trstu, gđ. Angelco Klanšek, ki je bila med navzočimi. Po lepi prireditvi je sledilo še zelo dobro kosilo.

(Dalje prihodnjič)



## NOVICE IZ SLOVENIJE

### ŽAVLJE SO SPORNE ZA SLOVENIJO

Minister za infrastrukturo in prostor Samo Omerzel in italijanski minister za gospodarski razvoj Flavio Zanonato sta se v Rimu dotaknila tudi spornega plinskega terminala v Žavljah. „Dogovor je, da bosta Slovenija in Italija - kar se tiče plinskih terminalov v Severnem Jadranu - vse odločitve sprejemali skupaj,“ je dejal. Spomnil je, da imata Slovenija in Italija vsaka svoje interese. „Tisti interes, ki nam je kot energetikom skupen, pa je, da imamo diverzifikacijo virov. V tem primeru je lokacija, ki okoljsko ni sporna za Slovenijo, za nas sprejemljiva. To pa seveda niso Žavlje,“ je bil jasen minister.

### ODVETNIKI SO OPTIMISTIČNI

Odbor DZ za zunanjo politiko (OZP) se je na zaprti seji seznanil z napredkom pri pripravljanju odgovora na memorandum Hrvaške za arbitražo o meji med državama. Kot je pred sejo povedal zunanji minister Karl Erjavec, priprave potekajo brez zapletov in v dobrem sodelovanju z mednarodnimi odvetniki Slovenije. Po njegovih besedah so odvetniki zelo optimistični, zato lahko pričakujemo, da bo arbitražno sodišče razsodilo v skladu s slovenskimi pričakovanji. „Bistvo za nas je to, da ima Slovenija kot pomorska država dostop do odprtih voda,“ je dejal.

### SLOVENSKI VOJAKI BODO ZAPUSTILI AFGANISTAN

Slovenska vojska (SV) se bo iz Afganistana umaknila do konca junija 2014. Od julija do decembra 2014 naj bi predvidoma v deželi pod Hindukskem ostala dva pripadnika Slovenske vojske in to na poveljstvu Isafa, je na seji odbora DZ za zunanjo politiko napovedal obrambni minister Roman Jakič. Dodal je, da Slovenija že postopno zmanjšuje svojo prisotnost v Afganistanu. Medtem, ko je največji kontingent SV v tej državi doslej štel 93 pripadnikov, bo v kratkem, predvidoma konec meseca, tja odpotovalo 35 pripadnikov Slovenske vojske, od tega dva civilna strokovnjaka.

### MANJ EKONOMSKE SVOBODE

Slovenija je na lestvici ekonomske svobode, ki jo je objavilo društvo Svetilnik v sodelovanju z Mrežo ekonomske svobode, letos med 152. državami zasedla 97. mesto. To je pet mest slabše kot lani. Najbolje so se odrezali Hongkong, Singapur in Nova Zelandija, med državami EZ pa Finska, Velika Britanija in Danska.

## PO SVETU

### VOLITVE V NEMČIJI

Krščanska unija kanclerke Angele Merkel je z 41,5 odstotka glasov zmagovala nedeljskih volitvah v Nemčiji. Tako bo imela v bundestagu 311 od skupaj 630 sedežev, s tem pa se ji je za las izmaknila absolutna večina. Drugo uvrščeni socialdemokrati so dobili 25,7 odstotka glasov in bodo imeli 192 sedežev. Sledi jim Levica z 8,6 odstotka glasov in 64 sedeži ter Zeleni z 8,4-odstotno podporo oziroma 63 sedeži. Dosedanja opozicija ima tako v parlamentu skupaj 319 sedežev. Volilna udeležba pa je bila 71,5-odstotna, v nasprotju s pričakovanju boljša kot na predhodnih volitvah.

### KEMIČNO OROŽJE

Sirskega predsednika Bašarja al Asada vojaško posredovanje v predlogu resolucije Združenih narodov o sirskega kemičnega orožju ne skrbi. Zagotovil je, da bo Damask izpolnil vse svoje obveznosti, posvaril pa, da bi lahko uporniki, ki naj bi ubogali tuje države, stvari prikazali drugače. Stalne članice Varnostnega sveta se namreč pogajajo o resoluciji, ki bi vsebovala tudi možnost uporabe sile, če Sirija ne bo izpolnila obveznosti iz dogovora o uničenju njenega kemičnega orožja. ZDA, Velika Britanija in Francija si prizadevajo za ostro resolucijo, ki bi lahko vključevala sankcije v obliki uporabe sile, čemur pa Rusija nasprotuje.

### SAMOMORILCI V PAKISTANU

Število žrtev napada dveh samomorilcev, ki sta se v nedeljo razstrelila pred cerkvijo v pakistanskem Pešavarju, se je zvišalo na 81, ranjenih je sicer bilo več kot 130 ljudi. Kristjani po vsem Pakistanu zaradi krvavega napada s protesti zahtevajo boljšo zaščito svoje skupnosti. Papež Frančišek je ob tem pozval k miru in dejal, da le takšna pot gradi boljši svet. Pojasnil je, da če ne bomo po njej šli sami, tudi drugi ne bodo šli in dodal prošnjo, da naj nam Marija vedno pomaga graditi boljši svet, izbrati pot gradnje in miru, nikoli pa poti uničenja in vojne.

### BO HRVAŠKI REFERENDUM?

Hrvaška civilna iniciativa V imenu družine je na ustavno sodišče poslala predlog določitve razumnega

## PISALI SMO PRED 50 LETI

### SCHUMANN, - »OČE EVROPSKE SKUPNOSTI« UMRL

V Metz v Lotaringiji je 4. septembra po daljši bolezni umrl dr. Robert Schumann, bivši francoski ministrski predsednik in minister raznih resorov, vodilna osebnost francoske krščansko-demokratske stranke, »oče evropske skupnosti, graditelj mostov med ljudmi dobre volje in apostol miru ter sprave med narodi.«

Njegova smrt je bolešno odjeknila ne samo v evropskih demokratičnih državah, temveč po vsem svobodnem svetu. ...

### SLOVENCI V ARGENTINI

**Osebnostne novice.** V nedeljo, 15. septembra, bo prejel mašniško posvečenje salezijanski semenišnik Anton Rant. Posvetitev bo v Cordobi, kjer bo tudi še isti dan zvečer nova sveta maša na ulici Belgrano 280. Slavnostni govor pri novi maši bo imel č. g. Janko Mernik.

**Deveti kulturni večer SKA,** je bil v soboto, 7. Decembra, in je bil posvečen temi: graditelji sodobne Evrope - Talleyrand, Metternich, Bismarck. Večer je bil v sklopu zgodovinskega odseka in ga je začel pred polno zasedeno dvorano vodja odseka Marijan Marolt, ki je po kratkih uvodnih mislih podal besedo predavatelju večera Rudi Jurčecu. ...

**San Justo.** V nedeljo, 1. septembra je šolski odbor tečajja Franceta Balantiča pripravil v »Našem domu« sestanek staršev šoloobveznih otrok. Predsednik šolskega odbora Janez Jereb je po pozdravu dal besedo predavatelju dr. Vinku Brumnu, ki je nato govoril o vzgoji in sodelovanju staršev s šolo. Razvijal je lepe in globoke misli o otroku in starših ter njihovi dolžnosti do pravilne verske in narodne vzgoje. ...

(Svobodna Slovenija, 12. septembra 1963 - št. 37)

roka za sklic državnega referenduma, za katerega so že pred meseci zbrali več kot dovolj podpisov. Državljeni naj bi se na njem odločali o tem, ali naj se v ustavo zapiše, da je zakonska zveza življenjska skupnost moškega in ženske. Ustava sicer ne določa, v kakšnem času naj bi bil referendum razpisan, vendar pa je do sedaj veljala osemtedenska praksa. Glede na to, da je od predaje zahteve za razpis referenduma minilo že več kot dva meseca, hrvaški sabor pa ga še ni razpisal, so člani civilne iniciative V imenu družine ustavnemu sodišču predlagali, da v roku 30-ih dni sprejme odlok o obveznem časovnem roku za vsa državna telesa. Podpise je namreč treba še uradno preveriti, kar bo vzelo precej časa. Hkrati naj bi določili tudi rok, do katerega mora sabor razpisati referendum. Takšna odločitev ustavnega sodišča bi zaščitila ustavne pravice državljanov, ki so sicer zagotovljene v ustavi in z zakoni.

### BERLUSCONI

Nekdanji italijanski premier Silvio Berlusconi je korak bližje izključitvi iz senata. Parlamentarna komisija, pristojna za vprašanja imunitete, se je namreč izrekla za odvzem mandata medijskemu mogotcu, ki je pravno-močno obsojen zaradi davčne utaje. Berlusconi je medtem že napovedal, da se ne namerava umakniti iz politike. Berlusconi je bil oktobra lani obsojen na štiriletno zaporno kazen zaradi davčne utaje, vrhovno sodišče je sodbo potrdilo 1. avgusta letos. A v Italiji so lani sprejeli protikorupcijski zakon, ki med drugim določa, da osebe, pravno-močno obsojene na več kot dve leti zapore, ne smejo sedeti v parlamentu in kandidirati na parlamentarnih volitvah. Podporniki nekdanjega premierja slovenske zahodne sosede trdijo, da zakon ne more veljati za kazniva dejanja, storjena pred začetkom njegove veljavnosti.

## RESUMEN DE ESTA EDICION

### HAY UN PLAN

El gobierno esloveno de la premier Alenka Bratušek logró finalmente plasmar un plan económico de emergencia, para sacar al país de la presente crisis. Ahora las medidas tienen que ser ratificadas por el parlamento y luego ser enviadas a la Unión Europea para su aprobación definitiva. (Pág. 1)

### LAS HUELLAS DE LA OCUPACIÓN

Cuando Alemania ocupó el territorio yugoslavo aquel 6 de abril de 1941, dicha ocupación significó la movilización forzada de muchos jóvenes y hombres (de la región de Gorenjska y Štajerska) al ejército alemán. El número exacto de los movilizados no está documentado, pero se cree que fueron alrededor de 40.000, de los cuales 10.000 fallecieron y más de 15.000 fueron heridos. Una estudiante de historia está realizando su tesis sobre el número de habitantes de Gorenjska debieron formar parte del ejército. La recolección de datos es bastante engorrosa, ya que no puede fotocopiar los documentos, con lo cual el trabajo es completamente de transcripción a mano. Este año el corresponsal estuvo en una de las reuniones de estos movilizados que ni siquiera se conocen entre sí, pero comparten una dura historia en el frente y en su regreso a casa, que no fue nada sencillo. (Pág. 2)

### PREŠERNOVA ŠOLA CUMPLIÓ 60 AÑOS

El sábado 24 de agosto pasado se reunió toda la familia del curso de idioma esloveno Prešernova šola (en Castelar) para celebrar sus 60 años de vida. Al ingreso, cada uno recibió el programa de la velada, junto con un tríptico que completa la reseña publicada en su 50° aniversario. Acompañados por la melodía del saxo, todos pudieron ver la exposición de fotografías que mostraba el gran trabajo que se realizó a lo largo de sesenta años en el curso esloveno. En el salón principal comenzó la parte formal de la velada, con el saludo de la actual directora Nadica Kopač Grohar. El orador principal fue Franci Markež, hermano de la señorita Mija - fundadora y directora del curso durante un largo período. En sus palabras recordó el esfuerzo y el amor con el que su hermana preparaba los contenidos y actividades para sus alumnos del curso de los días sábados. El acto siguió con la actuación de los actuales alumnos que entonaron el himno que compusiera Miha Gaser a Prešernova šola. Tras el video alusivo a los 60 años del curso, se entregaron los reconocimientos a las personas que dedicaron gran parte de su tiempo a la šola. Para tan importante celebración, el director Dominik Oblak preparó junto con alumnos y ex alumnos una obra de teatro que representaron con gran éxito. Al día siguiente, se reunieron nuevamente, esta vez para agradecer a Dios. (Pág. 3)

### KARIN GODNIČ EXPONE

El pasado 12 de septiembre se realizó la apertura de la muestra de la artista Karin Godnič bajo el título "También ahí había un mundo". Para todos quienes quieran visitar la exposición de arte, la misma estará abierta hasta el 5 de octubre de 2013 en la galería Aldo de Sousa, Arroyo 858 - CABA. (Pág. 3)

### UNA VIDA DEDICADA AL ARTE

El próximo sábado, 5 de octubre, en las instalaciones del Dom de San Martín, será inaugurada una muestra retrospectiva del artista esloveno Ivan Bukovec. Será con motivo del 50 aniversario de su primera muestra individual, que tuvo lugar en el mismo centro esloveno en 1963. A lo largo de una cordial entrevista el artista repasa en detalle su vocación, los maestros que le señalaron el camino, la importancia de la colectividad y sus logros. Con una veintena de muestras individuales y sin número de exposiciones colectivas, marca sin duda rumbos en nuestro arte. Dos veces expuso en Eslovenia. Además, sus tallas en madera adornan las iglesias a lo largo del país y también en el exterior, concretamente en Zambia. En la entrevista Ivan expresa un sentido agradecimiento por todos estos años de vida fecunda con el arte. (Pág. 4)

## SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE / Director: Antonio Mizerit / Propietario: Asociación Civil Eslovenia Unida / Presidente: Franci Znidar / Redacción y Administración: RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA Tel.: (54-11) 4636-0841 / 4636-2421 (fax) / e-mail: esloveniau@sinectis.com.ar in esloveniau@gmail.com

Za Društvo ZS: Franci Znidar / Urednik: Tone Mizerit Sodelovali so še: Gregor Batagelj (dopisnik v Sloveniji), Marta Petelin, Jože Horn, Franci Markež, Tatjana Rožanec, Polona Makek, Nadica Kopač Grohar, Rok Fink in RAST. Mediji: STA, Radio Ognjišče, Družina.

Naročnina Svobodne Slovenije: Za Argentino, \$ 600.-; pri pošiljanju po pošti: sivi papir, \$ 820.-; beli papir \$ 930.-; Bariloche; \$ 785.-; obmejne države Argentine, 250.- US dol.; ostale države Amerike, 280.- US dol.; ostale države po svetu, 300.- US dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto, 200.- US dol. za vse države. Dolg za letnike v zaostanku se plača po ceni naročnine tekočega leta. Svobodna Slovenija izhaja s podporo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu RS.

Čeke: V Argentini na ime „Asociación Civil Eslovenia Unida“, v inozemstvu (bančne čeke, ne osebne) na ime „Antonio Mizerit“. Oblikovanje in tisk: TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L. / California 2750-C1289ABJ Buenos Aires-Argentina / Tel.: (54-11) 4301-5040 / E-mail: info@vilko.com.ar

## MALI OGLASI

**TURIZEM**  
**TURISMO BLED**  
 EVT Leg. 12618  
 Dis. 2089  
 de Lucía Bogataj  
 Monseñor Marcón 3317 B, San Justo  
 Tel. 4441-1264/1265



**GREGOR BATAGELJ, turistični vodnik v Sloveniji.** Slovenski/španski jezik. Mob.: +386-(0)31-567-098. E-naslov: mgbatagelj@gmail.com

**ZOBOZDRAVNIKI**  
**Dr. Damijana Sparhakl** - Zobozdravnica - Splošna odontologija - Belgrano 123, 6. nadstr. "4" - Ramos Mejía - Tel.: 4464-0474.

**ADVOKATI**  
**Dobovšek - odvetniki**  
 Somellera 5507 - C1439AAO - Capital Federal - Tel/Fax 54-11-4602-7386  
 E-mail: estudio@estudiodobovsek.com.ar

**Dr. Marjana Poznič** - Odvetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik. Lavallo 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 / 15-4088-5844 - mariana.poznic@gmail.com

**Dra. Ana C. Farreras de Kocar** - Sucesiones - Contratos - Familia - Comercial - Laboral - Civil - Jubilaciones - Pensiones. Martes y Jueves de 15 a 18 hs. Belgrano 181 - 6º B (1704) Ramos Mejía. Tel.: 4469-2318 Cel.: 15-6447-9683  
 e-mail: farrerasanac\_te@yahoo.com.ar

**GASTRONOMIJA**  
 od torka do vključno sobote od 19. ure naprej. Praznovanja, obletnice, srečanja. Cene ugodne, pristna domača hrana in kvalitetna postrežba.

**Apetit**  
 Rezervacije: 4658 4 1 5 8 .  
 Avellana 450, Ramos Mejía, Buenos Aires.  
**Planika catering - Ani Rode**

Slovensko in mednarodno pecivo po naročilu - Tel.: 4655-4422 ali 15-4073-3495

**POSREDOVANJA**  
**PATAGONIA** Storitve  
 María Cristina Breznikar Rant s.p.  
 Vaš kontakt v Sloveniji. Osebna potovanja. Vzpostavimo stik med sorodniki. Pokojninski postopki, najemnine in več drugih storitev. E-mail: patagonia.storitve@yahoo.com

**DARUJTE**  
**V TISKOVNI SKLAD!**

## OBVESTILA

**SOBOTA, 28. septembra:**

**Proslava šolskih otrok na čast Antonu Martinu Slomšku** v Slovenski hiši.

**Redni pouk na srednješolskem tečaju RMB,** ob 15. uri v Slovenski hiši.

**SKA vabi na predavanje Nadie Molek,** ob 20. uri v Slovenski hiši.

**NEDELJA, 29. septembra:**

**Igra »Medved«,** ob 11.30 v Carapachayu; nato kosilo.

**SOBOTA, 5. oktobra:**  
**Redni pouk na srednješolskem tečaju RMB,** ob 15. uri v Slovenski hiši.

**Razstava Ivana Bukovca** v Slovenskem domu v San Martinu ob 20. uri.

**39. peš romanje mladih k Mariji v Lujan.**

**NEDELJA, 6. oktobra:**  
**46. Pristavski dan**

**40. obletnica Slovenskega srednješolskega tečaja,** odsek dr. Vojka

**Arka, Bariloche**  
**37. obletnica pri Svetogorski Mariji**

**Razstava Ivana Bukovca** v Slovenskem domu v San Martinu po sv. maši.

**NEDELJA, 6. oktobra:**  
**37. obletnica pri Svetogorski Mariji.**

**40. obletnica Slovenskega srednješolskega tečaja,** odsek dr. Vojka, Bariloche.

**NEDELJA, 13. oktobra:**  
**Obletnica našega doma v San Justo.**

**ČETRTEK, 17. oktobra:**  
**ZSMŽ San Martin vabi na mesečni sestanek** v Domu ob 16h. Predavala bo Dr. Katica Cukjati na temo »Vloga žene in matere v družini in skupnosti«.

Vsi lepo vabljeni!  
**SOBOTA, 19. oktobra:**  
**Redni pouk na srednješolskem tečaju RMB,** ob 15. uri v Slovenski hiši.

**NEDELJA, 29. oktobra:**  
**Materinski dan**

**VALUTNI TEČAJ**  
**V SLOVENJI**  
**24. septembra 2013**

1 EVRO	1,35 US dolar
1 EVRO	1,39 KAD dolar
1 EVRO	7,91 ARG peso

**OSEBNE**  
**NOVICE**

**Smrt**  
 V Villa Tesei je umrla **Marija Soria roj. Rakovec** (63). **Naj počiva v miru!**

**Otroška počitniška kolonija**  
**2014 v Córdoba**

od 2. januarja do 12. januarja 2014  
**Vodi:** prof. Mirjam Mehle Javoršek  
**Cena** za 1. otroka: \$2.900.-; za 2. otroka: \$2.200.-; za 3. otroka: \$1.450.-plačljivo v treh obrokih  
 1. obrok \$1.000.- zapade 15. oktobra  
 2. obrok \$1.000.- zapade 15. novembra  
 3. obrok \$900.- zapade 15. decembra.  
**Prijave:** Alenka Prijatelj, tel.: 4654-6477  
 e-mail: alenkasch@yahoo.com.ar

**Slovenska kulturna akcija vabi umetnike slovenskega porekla,**  
**da sodelujete pri skupinski razstavi skulptur,**  
**umetniških fotografij in umetniškega nakita.**

Za prijavo na to razstavo, poleg osebnih podatkov in kratkega CV, je potrebno, da pošljete na spodaj napisani elektronski naslov 4 ali 5 fotografij vaših del.

**- Za skulpture:** pojasnite mere in uporabljen material. Skulpture morate predstaviti z ustreznim podstavkom.

**- Za fotografije:** fotografije morajo imeti sledeče mere:  
 a) 30 x 40 cm, (montirane na »foam board-u« 40 x 50 cm) ali  
 b) 20 x 30 cm (montirane na isterm materialu 30 x 40cm)

**- Za nakit:** pojasnite uporabljeni material.

- Rok za prijavo za izbiru razstavljenih predmetov je do 10. novembra 2013.  
 - Kontaktna oseba: vodja likovnega odseka prof. Andrejka Dolinar  
 e-pošta [andreadolinar@gmail.com](mailto:andreadolinar@gmail.com)

»Dokler bom živel, te bom ljubil«

**Društvo Slovenska Pristava vas vabi na**  
**46. PRISTAVSKI DAN**  
 v nedeljo, 6. oktobra s sledečim programom:

11.30 zbiranje gostov  
 11.45 pozdrav in dviganje zastav  
 12.00 sv. maša  
 13.30 kosilo  
 16.30 kulturni program:  
 - slavnostna govornica **Urška Makovec**  
 - igra **ČUDEŽNA SRAJCA** v režiji g. D. Oblaka.  
 Zaključili bomo slavje v domači družbi na vrtu zelene Pristave.

**Vas pričakujemo!**

Prijave za kosilo na 4627-4935 (druž. Kenda) in 4481-3541 (druž. Križ)

## SLOVENCİ IN ŠPORT

**MEDALJE NI BILO, LE VOZOVNICI**  
**V ŠPANIJO IN UKRAJINO**

Sanj Slovenije o medalji na evropskem košarkarskem prvenstvu je konec. V četrtfinalu je slovenske junake premagala Francija z 72:62. Vendar so v tekmi za razvrstitev za peto mesto najprej premagali Srbijo z 92:74, potem pa še Ukrajino z 69:63. Peto mesto je druga najvišja uvrstitev Slovenije na velikih tekmovanjih (foto). Višje so bili slovenski košarkarji le na evropskem prvenstvu 2009 na Poljskem, ki so ga končali na četrtem mestu. Peto mesto je tudi vozovnica na

svetovno prvenstvo v Španiji prihodnje leto ter na evropsko prvenstvo v Ukrajini leta 2015.

Zadnja tekma za Slovenjo na tem prvenstvu - do konca sta ostali le še srečanja za bron in finale, je bila ganljivo slovo od generacije junakov, ki so dobra dva tedna držali v napetosti celotno Slovenijo. Zato so navijači tudi proti Ukrajini napolnili Stožice in reprezentanco ob koncu nagradili z bučnim aplavzom, ta pa se jim je zahvalila z zmago. Niso pa na tribunah manjkali niti napisi: »Hvala junaki«, »Jaka, hvala«, »Skupaj do zmage«.



**57. OBLETNICA**  
**NAŠEGA DOMA SAN JUSTO**

**Nedelja, 13. oktobra 2013**

11.15 Zbiranje narodnih noš in predstavnikov domov v Našem domu.

11.30 Sveta maša za žive in rajne rojake iz okraja v Našem domu San Justo, za pok. dušnega pastirja p. Alojzija Kukovico in za pok. botra Doma, Cirila Oblaka. Daruje msgr. dr. Jure Rode. Poje MPZ San Justo pod vodstvom prof. Andrejke Selan Vombergar.

13.00 Dobrodošlica navzočim in dviganje zastav.

13.30 Kosilo.

17.00 Začetek kulturnega programa v zgornji dvorani.  
 Uvod in pozdravi.  
 Slavnostna govornica: ga. Alenka Prijatelj.

Na odru Frida Beznika: ljudska veseloigra v štirih dejanjih  
 »Miciki je treba moza« (Vinko Korže)  
 v režiji Angelce Podržaj Miklič in Tonija Rovana.

Po kulturnem programu prosta zabava in ples ob zvokih BAIRES POLKA.

Prijave za kosilo do petka 11. oktobra pri Mici Malavašič Cassullo (4441-5528) ali pri Mari Uštar Novljan v Našem domu, vsak dan od 8. do 12. ure (4651-4914).

Naš dom San Justo, H. Yrigoyen 2756 San Justo, Buenos Aires

**Mati obvaruj vero ljudstva, ki hodi!**

**39. PEŠ ROMANJE**  
**MLADIH K MARIJI V LUJAN**

**5. OKTOBER 2013**

**Naša nebeška Mati nas vabi, da skupaj romamo k njej,**  
**za boljši svet, za mir in pravičnost.**

Centralni mladinski odbor vabi, da se s hvaležnostjo ali preizkušnjo podamo na pot zahvale, prošnje in molitve.

Informacije in prijave na: [lujan2013.sdosfz@gmail.com](mailto:lujan2013.sdosfz@gmail.com)  
 čas imaš do 25. septembra!!!

Na razpolago bodo avtobusi za vrnitev in pomoč v času romanja.